

COMMENTAAR

Helderheid over afkomst voor elk kind van belang

Het vinden van biologische verwanten wordt met moderne technieken steeds makkelijker. Beter is het te voorkomen dat zo'n zoektocht nodig is.

Het heet toeval te zijn dat twee tv-programma's van het scherm verdwijnen die allebei als doel hadden mensen in contact te brengen met hun biologische verwanten. Na een jarenlange discussie besloot KRO-NCRV per direct te stoppen met *Spoorloos*, AVROTROS liet deze week weten dat ook *DNA onbekend* ermee ophoudt.

Met name rond *Spoorloos* was veel te doen. Aangejaagd door twee klokkenluiders uit Assen is gebleken dat inmiddels acht mensen door het programma zijn gekoppeld aan de verkeerde biologische ouders. Pijnlijke vergissingen die emotionele schade toebrengen. *DNA onbekend* deed wat *Spoorloos* naliet, namelijk met DNA-onderzoek vaststellen of er verwantschap is. Toch stopt ook dat programma ermee, want er zijn inmiddels allerhande testdiensten en professionele speurders. Tot het begin van deze eeuw was het nauwelijks mogelijk om bloedverwantschap onomstotelijk vast te stellen. Het was daarvoor ook gemakkelijker om je schouders erover op te halen. Adoptie leek een sympathieke manier om een kind een toekomst te geven en zaaddonoren bleven indertijd anoniem, vanuit het idee dat het al heel wat was dat wensouders aan een kind werden geholpen. Hopelijk

is het einde van de tv-programma's dan ook een teken des tijds. De rechten van het kind zijn centraal komen te staan. Buitenlandse adopties zijn beperkt en alleen onder strenge regels nog mogelijk. Anoniem zaad doneren werd onmogelijk in 2004 en dit jaar zijn nieuwe regels ingegaan die de positie van kinderen nog verder beschermd. Er staat onder meer in dat een zaaddonor gekoppeld mag worden aan maximaal twaalf wensmoeders. Dat zijn belangrijke stappen in de goede richting. Duidelijkheid en helderheid zijn bij dit soort zaken van belang. Niemand zit te wachten op nog een 'massa-

'Niemand zit te wachten op nog een 'Jonathan Meijer'

donor' zoals Jonathan Meijer die honderden kinderen verwekt door zich bij klinieken in binnen- en buitenland aan te melden. Hoe ongezond dat is, blijkt wel uit het feit dat de rechter eraan te pas moet komen om te voorkomen dat deze man via YouTube zijn nageslacht probeert te beïnvloeden. Waar kinderen niet via de gebruikelijke weg geboren worden, moeten de zaken goed geregeld zijn. Liefst internationaal, zodat bijvoorbeeld registers over zaaddonaties gekoppeld worden. Een zoektocht naar verwanten zal nooit helemaal te voorkomen zijn, maar laten we die wel zo makkelijk mogelijk maken.

Marjan Koekoek

@ hoofdredactie@dvh.nl

TOOS & HENK

Paul Kusters

HISTORISCH HOGE PRIJZEN VOOR KOFFIE

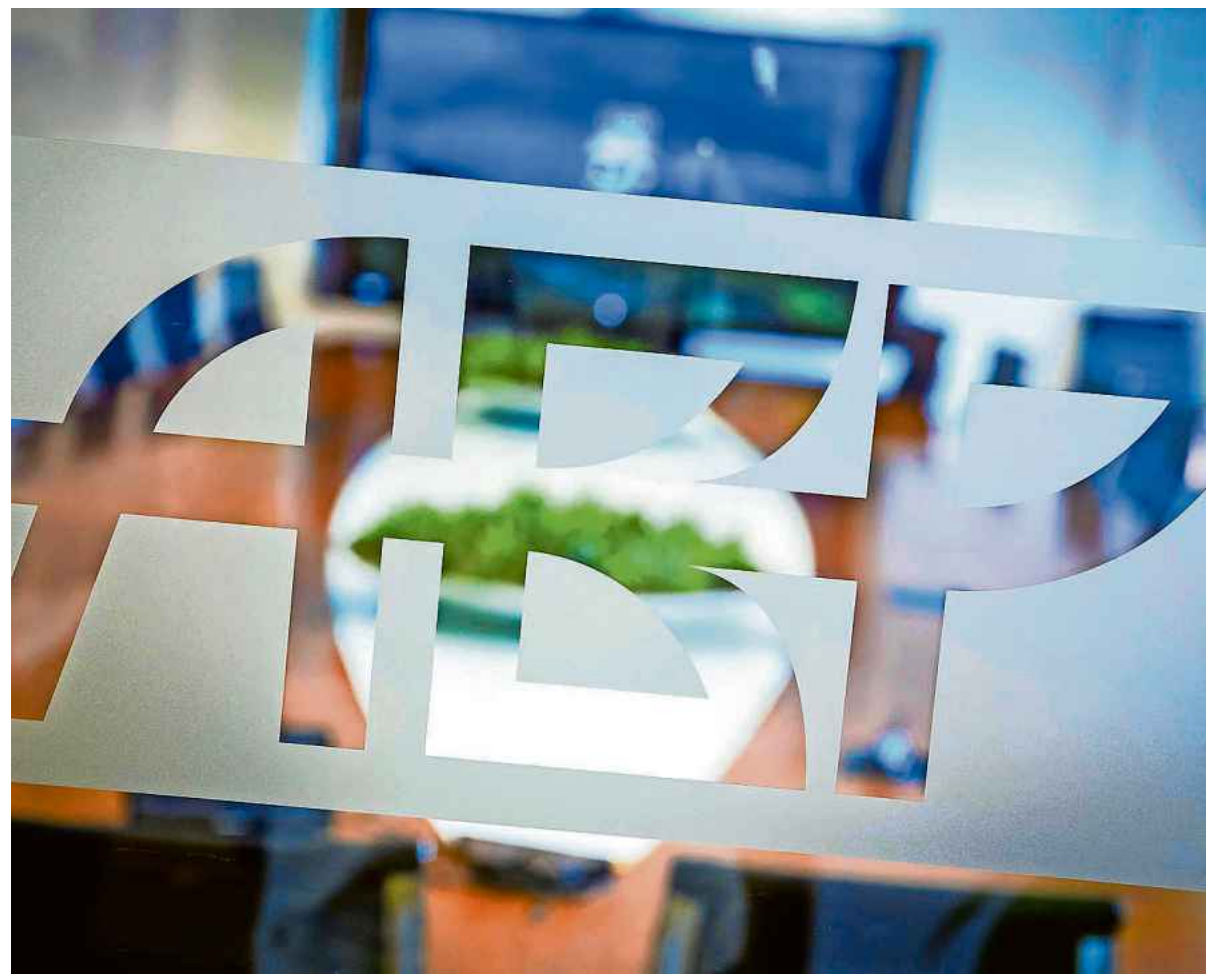
REAGEREN?

lezersbrieven@dvh.nl (vermeld aub naam + woonplaats)
opiniestukken (maximaal 650 woorden) aub naar: meningen@dvh.nl
postadres: Opiniereactie DvhN, Postbus 60, 9700 MC Groningen

OPINIE

Verplichte deelname ABP niet te verdedigen

Pensioenfonds ABP belegt niet langer in aandelen van goed renderende Amerikaanse techreuzen. Hans van Meerten vindt dat de verplichte deelname aan ABP daarom moet vervallen.

Is de behoorlijke machtspositie van het pensioenfonds ABP niet in strijd met Europese regelgeving? FOTO: ARCHIEF ANP

HANS VAN MEERTEN

Het besluit van ABP om niet langer te beleggen in aandelen van Amerikaanse techreuzen als de moederconcerns van Tesla, Google en Meta (voorheen bekend als Facebook), heeft gemengde reacties opgeleverd. Terwijl sommigen het jubelen als een stap naar verantwoord beleggen, zien anderen het als een verdere beperking van hun keuzevrijheid en een minder rendabel beleid.

In de discussie wordt één heel belangrijk element niet genoemd: de verplichte deelname aan ABP. Die verplichte deelname vormt een machtspositie: andere spelers zijn immers niet toegelaten als pensioenuitvoerder van de regeling. Dat is een (forse) inbreuk op de mededinging. ABP heeft zo'n 500 miljard euro pensioenvermogen.

Volgens het Europese Hof kan die machtspositie alleen gerechtvaardigd worden door bepaalde strenge voorwaarden. Indexatie voor het behoud van de waardevastheid van pensioen is zo'n voorwaarde. Als ABP uit goed renderende bedrijven stapt – die na Trump een enorme koerswinst genieten – vervalt de verplichte deelname mijn inziens.

Intussen neemt de onvrede onder deelnemers van het ABP-pensioenfonds verder toe. Veel werknemers, vooral ambtenaren, hebben moeite

Steeds luidere roep om meer inspraak, transparantie en keuzevrijheid

met het beleid van het fonds: van het beleggingsbeleid tot de beloning van bestuurders, van het gebrek aan inspraak tot ondoorzichtige neven- en dubbelfuncties. Zo was Paul Rosenmöller, tot hij maandag die functie neerlegde, lid van het bestuur ABP, maar ook Eerste Kamerlid voor GL-PvdA, een groot voorstander van de nieuwe Pensioenwet.

De vraag die ik steeds vaker krijg is: kunnen we weg bij het ABP? Ja, maar het zal geen makkelijke opgave worden. Hoe zit dit?

Het ABP heeft een eigen wet die geen gronden biedt voor uittreding, behalve enkele onwerkbare. Dit staat in schril contrast met andere pensioenfondsen die wel specifieke vrijstellingsgronden bieden. Bijvoorbeeld bij onvoldoende rendement – mogelijkheden die het ABP niet biedt.

Dit lijkt in strijd met Europese regelgeving, met name de effectieve rechtsbescherming, een grondrecht uit het EU Handvest. Misbruik maken van een machtspositie is ten strengste verboden. Dit biedt een juridische basis voor

deelnemers om hun recht op uittreding te onderbouwen. De mogelijkheid om weg te gaan bij ABP is beperkt, maar niet onmogelijk. De route via Europees recht lijkt de meest kansrijke optie voor individuele deelnemers die willen uittreden. Gezien de immense belangen van het ABP zullen rechters vrees ik niet snel geneigd zijn hierin mee te gaan.

De kern van de zaak is echter wel dat er een groeiende maatschappelijke roep is naar meer transparantie, inspraak en keuzevrijheid – overigens bij alle pensioenfondsen, niet alleen het ABP.

Deelnemers willen niet alleen een stem in het beleid, maar ook de mogelijkheid om hun pensioen anders te regelen als ze dat wensen. Geen inspraak maar wel alle risico's dragen en verplicht deelnemen aan pensioenfondsen. Het kan simpelweg niet meer verdedigd worden.

Opmerkingen van ABP-voorzitter Harmen van Wijnen in diverse media gooien olie op het vuur. ABP moet ver weg blijven van dit soort politiek. Ik citeer de man aan wie 500 miljard euro van onze pensioenen is toevertrouwd: „Donald Trump zal slechts een kleine voetnoot in mijn kleindochters geschiedenis zijn. Een stuip trekking in een grote transformatie.”

Prof. dr. Hans van Meerten is hoogleraar Europees pensioenrecht en advocaat.